

งบกระแส เงินสดรวม ไม่เห็นยากเลย

งบกระแสเงินสดรวม....ไม่เห็นจะยากเลย

คำนำครั้งที่ 2

ในครั้งนี้ ผู้เขียนได้ปรับปรุงเนื้อหาหนังสือ “งบกระแสเงินสดรวม....ไม่เห็นจะยากเลย” ให้ทันสมัยยิ่งขึ้นแต่ยังคงความเรียบง่ายเช่นเดิม เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจถึงหลักการในการจัดทำงบกระแสเงินสดรวม สามารถใช้ข้อมูลจากงบกระแสเงินสดรวมร่วมกับงบการเงินรวมอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ณัฐชานนท์ โกมุตพุฒิพงศ์

มีนาคม 2561

คำนำครั้งที่ 1

หนังสือ “งบกระแสเงินสดรวม....ไม่เห็นจะยากเลย” เล่มนี้ เรียบเรียงขึ้นเพื่อให้ผู้เข้าใจหลักการจัดทำงบกระแสเงินสดและงบกระแสเงินสดรวม ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผู้อ่านหนังสือเล่มนี้ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการ ผู้สนใจทั่วไป จะเข้าใจถึงหลักการในการจัดทำงบกระแสเงินสดรวม เพื่อให้การใช้ข้อมูลจากงบการเงินนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้กิจการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน

ณัฐชานนท์ โกมุตพุฒิพงศ์

สิงหาคม 2559

ประวัติผู้เขียน

ดร.ณัฐชานนท์ โกมุตพุดพิงศ์ ได้รับปริญญา Ph.D. in Accounting and Finance จาก Lancaster University สหราชอาณาจักร และปริญญา Master of Accounting จาก The University of North Carolina-Chapel Hill รวมทั้งปริญญา Master of Science in Professional Accounting จาก Michigan State University ประเทศสหรัฐอเมริกา (ภายใต้ทุนรัฐบาลไทยที่จัดสรรให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำหรับสาขาขาดแคลน) โดยก่อนหน้านี้ ดร.ณัฐชานนท์ฯ ได้รับปริญญาบัญชีบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) สาขาการบัญชี จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง หลังจากสำเร็จการศึกษาบัญชีบัณฑิต จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดร.ณัฐชานนท์ฯ ได้เข้าร่วมงานกับบริษัทสำนักงาน เอ็นส์ แอนด์ ยังส์ จำกัด (ปัจจุบัน คือ สำนักงาน อีวาย) และเป็นผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาต

ปัจจุบัน ดร.ณัฐชานนท์ฯ ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังดำรงตำแหน่งเป็นผู้ช่วยอธิการบดีด้านการบัญชีและการเงิน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2559-2563) กรรมการบริหารหลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตสาขาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2558-ปัจจุบัน) ที่ปรึกษาคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการศึกษาและเทคโนโลยี สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ (2557-2560) ดร.ณัฐชานนท์ฯ มีความสนใจในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ข้อมูลทางการเงินของนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ ตลอดจนบทบาทข้อมูลทางการเงินในตลาดหลักทรัพย์ฯ และยังมีผลงานวิชาการอย่างแพร่หลาย อาทิเช่น บทความตีพิมพ์ในวารสารจุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์ ผู้แต่งร่วมหนังสือตราสารอนุพันธ์: การวัดมูลค่า การรับรู้ และการบัญชีป้องกันความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศ การบัญชีชั้นกลาง 2 ฯลฯ

สารบัญ

บทนำ	4
แนวคิดของงบกระแสเงินสด	5
การจำแนกรายงานในงบกระแสเงินสด	6
การจัดประเภทกระแสเงินสดจากดอกเบี๋ยรับ ดอกเบี๋ยจ่าย เงินปันผลรับ เงินปันผลจ่ายและภาษีเงินได้	9
การแสดงรายการในงบกระแสเงินสด	11
การจัดทำงบกระแสเงินสดรวม	16
ตัวอย่างการจัดทำงบกระแสเงินสดรวม	19
บรรณานุกรม	30

งบกระแสเงินสดรวม....ไม่เห็นจะยากเลย

บทนำ

งบการเงินรวม (Consolidated Financial Statements) คือ งบการเงินของกลุ่มกิจการ (บริษัทใหญ่และบริษัทย่อย¹) ที่มีการนำเสนอสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้ ค่าใช้จ่าย และกระแสเงินสดของบริษัทใหญ่และบริษัทย่อยเสมือนว่าเป็นของหน่วยงานทางเศรษฐกิจหน่วยงานเดียว² ดังนั้นงบกระแสเงินสดรวมจึงเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินรวมที่กิจการจัดทำขึ้น โดย**งบกระแสเงินสดรวม (Consolidated Statement of Cash Flows)** คือ งบการเงินที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดของกลุ่มกิจการที่นำเสนอเสมือนว่าการเปลี่ยนแปลงในเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดในรอบระยะเวลารายงานเป็นของหน่วยงานทางเศรษฐกิจหน่วยงานเดียวกัน

บริษัทใหญ่จะจัดทำงบกระแสเงินสดรวมและจัดประเภทกระแสเงินสดในงบกระแสเงินสดรวมเช่นเดียวกับงบกระแสเงินสดเฉพาะ (ได้แก่ กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน และกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน) ดังนั้น เพื่อให้เข้าใจกระบวนการในการจัดทำงบกระแสเงินสด ส่วนแรกของหนังสือเล่มนี้จะกล่าวถึงแนวคิดและนิยามของกระแสเงินสดในแต่ละกิจกรรม การจัดประเภทและการแสดงรายการในงบกระแสเงินสด ส่วนที่สองของหนังสือจะกล่าวถึงการจัดทำงบกระแสเงินสดรวม พร้อมตัวอย่างการจัดทำงบกระแสเงินสดรวม

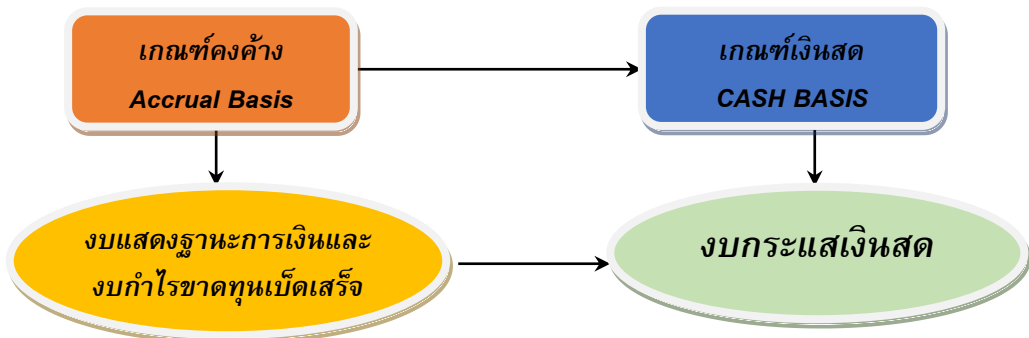
¹ บริษัทใหญ่ คือ กิจการซึ่งควบคุมกิจการอื่นหนึ่งแห่งหรือมากกว่านั้น

บริษัทย่อย คือ กิจการที่ถูกควบคุมโดยอีกกิจการหนึ่ง

² ผู้สนใจศึกษาเรื่อง งบการเงินรวม สามารถหาอ่านเพิ่มเติมได้จากหนังสือการบัญชีขั้นสูง 1 หรือหนังสือ “งบการเงินรวม....ใครว่ายาก”

แนวคิดของการจัดทำงบกระแสเงินสด

คือ การแปลงงบการเงินที่จัดทำขึ้นตามเกณฑ์คงค้าง (งบแสดงฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ) ให้เป็นงบการเงินที่จัดทำขึ้นตามเกณฑ์เงินสด (งบกระแสเงินสด) ดังแสดงในรูปที่ 1

รูปที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ของเกณฑ์คงค้าง เกณฑ์เงินสดและงบการเงิน

งบกระแสเงินสด (Statement of Cash Flows) คือ รายงานการเงินที่แสดงให้ผู้ใช้งบการเงินได้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงในเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด³ ของกิจการในระหว่างรอบระยะเวลารายงาน โดยจะบอกถึงแหล่งที่มาและแหล่งใช้ไปของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดในระหว่างรอบระยะเวลารายงานที่เกิดจากการตัดสินใจทางการเงินของกิจการใน 3 กิจกรรม คือ **กิจกรรมดำเนินงาน กิจกรรมลงทุน และกิจกรรมจัดหาเงิน**

³ มาตรฐานการบัญชี ให้คำนิยามที่สำคัญ ดังนี้

กระแสเงินสด หมายถึง การเข้าและออกของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสด หมายถึง เงินสดในมือและเงินฝากธนาคารที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม โดย เงินสดในมือ ได้แก่ ธนบัตร และเหรียญกษาปณ์ที่กิจการมีอยู่ รวมทั้งเงินสดย่อย ธนาณัติ ตั๋วแลกเงินไปรษณีย์ เช็คที่ถึงกำหนดชำระแต่ยังมิได้นำฝาก เช็คเดินทาง และตราพดของธนาคาร ส่วนเงินฝากธนาคาร ได้แก่ เงินฝากธนาคารกระแส รายวันและออมทรัพย์

รายการเทียบเท่าเงินสด หมายถึง เงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูงซึ่งพร้อมที่จะเปลี่ยนเป็นเงินสดในจำนวนที่ทราบได้ และมีความเสี่ยงที่ไม่มีนัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงในมูลค่า ตามปกติ เงินลงทุนที่จะถือเป็นรายการเทียบเท่าเงินสดต้องเป็นเงินลงทุนที่วันถึงกำหนดในระยะเวลา 3 เดือนหรือน้อยกว่านับจากวันที่กิจการได้มา ตัวอย่างของรายการเทียบเท่าเงินสดรวมถึงเงินฝากธนาคารประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา (เงินฝากประจำ) และธนบัตรเงินฝากที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอื่น